Ankenævnet for Forsikring

918/13-5

Den 10. juni 2013 blev i sag nr. 83.779:

xxxx xxxxx xxxxxx xxxxxxx
xxxxxxx xxxxxxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxxxx

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Afdøde sikrede var omfattet af en olieforureningsforsikring, som Olieselskaberne i Danmark har etableret i Topdanmark Forsikring A/S. Afdøde havde desuden tegnet landboforsikring i selskabet. Boet efter afdøde sikrede klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning for en anmeldt olieforureningsskade på en ejendom. Olien, der forårsagede forureningen, kom fra en overjordisk olietank på 1.330 liter, der væltede.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning for den anmeldte skade med henvisning til, at afdøde sikrede vidste eller burde have vidst, at installationen ikke opfyldte offentlige forskrifter i olietankbekendtgørelsen.

I brev af 20/12 2012 til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

> "Ved afgørelsen har det indklagede selskab givet afslag på at dække omkostningerne til opfyldelse af et oprensningspåbud, udstedt af … Kommune til klager som følge af en skade, forvoldt af en væltende olietank.
>
> Til nærmere oplysning om skaden og dennes årsager henvises til vedlagte rapport af 23. november 2012, udarbejdet af Dansk Miljørådgivning A/S og senest varsel om påbud om oprensning, udstedt af … Kommune af 17.december 2012.
>
> Jeg kan supplerende oplyse, at tanken er opstillet i 2007 af afdøde [sikrede], der var uddannet maskinmester.

På klagerens vegne gør jeg gældende, at skaden skal dækkes af navnlig følgende grunde:

Forsikringen er en lovpligtig forsikring for ejere af olietanke, jfr. herved Jordforureningslovens § 49 og skal efter den pågældende bestemmelse dække tankejernes udgifter i forbindelse med påbud, medmindre (blandt andet, jfr. § 49 stk. 2 nr. 1) forureningen

stammer fra installationer, som tankejeren vidste eller burde vide ikke opfylder offentlige forskrifter herom indeholdt i olietankbekendtgørelsen.

Jeg forstår selskabets afvisningsskrivelse således, at det gøres gældende, at sagen omfattes af denne undtagelse. Bevisbyrden herfor påhviler selskabet.

Det fremgår ikke af selskabets afvisningsskrivelse på hvilken måde, man vil dokumentere, at skaden henhører under undtagelsen, idet man tilsyneladende anvender oplysningen om, at tanken er væltet som dokumentation for, at den ikke har været opstillet på stabilt underlag.

Det bestrides, at det forhold, at tanken vælter, i sig selv dokumenterer, at den ikke har været opstillet på stabilt underlag. I så fald ville skader som følge af væltede tanke aldrig være dækket af forsikringen.

Det gøres gældende, at forbeholdet som angivet i jordforureningslovens § 49 stk. 2 nr. 2 forsikringsretligt skal anses som en sikkerhedsforskrift, jfr. herved FAL § 51. Som følge heraf er der dækning for skaden, medmindre en ansvarlig har gjort sig skyld i forsømmelse med hensyn til pålæggets opfyldelse.

Bevisbyrden herfor påhviler selskabet.

Vurderet ud fra selskabets afvisningsbreve å 15. juni 2012 (senere korrigeret til 29. oktober 2012) og 5. december 2012 har selskabet ikke foretaget selvstændige undersøgelser i sagen, men alene baseret sin stillingtagen på oplysninger, man har indhentet fra kommunen.

Selskabet har ej heller selvstændigt bidraget til at afklare årsagerne til skaden, men tilsyneladende alene baseret sin bedømmelse på oplysninger, man har indhentet andetsteds fra.

Det bestrides, at der på nuværende tidspunkt foreligger afklaring af årsagen til skaden, men alene mulige teorier, herunder muligheden af at den stadig opfugtning af jorden i løbet af efteråret 2012 har medført, jordens bæreevne er forringet. Dette udelukker ikke andre mulige skadesårsager, herunder hærværk.

Jeg skal som følge heraf gøre gældende, at selskabet ikke har opfyldt sin bevisbyrde for, at skaden omfattes af dækningsundtagelsen i Jordforureningslovens § 49 stk. 2 nr. 1. og nedlægge påstand om, at den anmeldte skade dækkes af forsikringen."

Dertil har selskabet i brev af 7/2 2013 til nævnet bl.a. bemærket:

"**Sagens forløb**
I 2007 opstiller nu afdøde [sikrede] den olietank, som sagen drejer sig om. Der er tale om en 1300 l fyringsolietank.

3. 83.779

Fredag den 19. oktober 2012 fylder OK fyringsolie på tanken. Dagen efter opdager afdødes datter, [klager], at tanken er væltet. Hun kontakter OK, som kommer og tømmer tanken, og derefter anmelder hun uheldet til kommunens miljøvagt.

Den 23. oktober 2012 kommer … Kommune på tilsyn, jf. vedlagte tilsynsnotat med fotos. Her konstateres det, at der er løbet olie ud i jorden, formentlig omkring 900 - 1.000 l.

Af tilsynsnotat samt fotos fremgår, at olietanken har været opstillet på en terrazzoplade anbragt oven på to rækker gasbetonsten.

Kommunen retter herefter henvendelse til Topdanmark og meddeler, at de agter at udstede påbud til tankejer, Boet efter [sikrede] i medfør af Jord- forureningslovens § 48.

Kommunens varsel om undersøgelse er efterfølgende fulgt op den 17. december 2012 med et påbud om oprensning.

På baggrund af de medsendte fotos vurderer Topdanmark, at tanken har været opstillet på en sådan måde, at den ikke opfylder Olietankbekendtgørelsens krav og at tankejer burde have været vidende derom. På den baggrund afviser Topdanmark at yde dækning under Olieforureningsforsikringen, jf. selskabets brev af henholdsvis den 29. oktober og 5. december 2012.

Sådan dækker Olieforureningsforsikringen
Med jordforureningslovens § 48 er der fra år 2000 gennemført en ubetinget forpligtelse for ejere af mindre olietanke til at afholde de omkostninger, som måtte være forbundet med at efterkomme miljømyndighedens påbud om at udføre undersøgelser, foretage oprensning m.m.

Samtidig indførtes en tvungen forsikring, jf. jordforureningslovens § 49. Denne forsikringspligt er konkret udmøntet i en forsikring (Olieforureningsforsikring), som administreres af Topdanmark.

Af forsikringsvilkårene fremgår det, at sikret er 'Ejere af olietanke med et rumindhold under 6.000 liter, til hvilke der af Olieselskabet direkte eller gennem mellemhandlere leveres fyringsolie, og hvor 50 % eller mere af det areal, der opvarmes med olie fra den pågældende olietank, anvendes til beboelse. Ejeren kaldes i det følgende 'Sikrede'.'

Forsikringen dækker i tilfælde af olieudslip fra ovennævnte olietanke, der konstateres i forsikringens dækningsperiode, såfremt miljømyndighederne har meddelt Sikrede påbud om undersøgelser, oprensning eller afværgeforanstaltninger.

Det er endvidere en betingelse for dækning, at forureningen ikke stammer fra installationer, som Sikrede vidste eller burde vide ikke opfylder offentlige forskrifter herom, indeholdt i olietankbekendtgørelsen.

Forureningen stammer fra en ulovlig installation
Af olietankbekendtgørelsens § 39 (tidligere § 37) fremgår det, at 'Ejeren og brugeren af et overjordisk anlæg skal sikre, at anlægget står på et varigt stabilt underlag'.

Som det fremgår af kommunens tilsynsnotat, var olietanken placeret oven på en terrazzoplade, som lå oven på to rækker gasbetonsten.

Sådan et underlag opfylder efter selskabets opfattelse ikke kravet om varigt stabilt underlag. Som det fremgår af vedlagte fotos er der jord under gasbetonstenene, og jorden er formentlig

blevet opfugtet og blød i forbindelse med regnen og ude af stand til at bære tank med indhold. Et varigt stabilt underlag må efter selskabets opfattelse som minimum forudsætte et underlag, som kan klare vind og vejr og som kan klare en fuld tank uanset vejrforhold.

Det er korrekt - som anført af klagers advokat, at Topdanmark ikke har været på stedet og foretaget nærmere undersøgelse og opmålinger. Vi synes dog at vedlagte fotos taler for sig selv. Underlaget er bragt ud af niveau, og dette er den sandsynlige årsag til, at tanken er væltet.

Klagers advokat anfører, at årsagen til tankens væltning lige så vel kan være hærværk som ustabilt underlag. Vi kan selvfølgelig ikke afvise, at uvedkommende har medvirket til tankens væltning. Hvis tanken havde været placeret på et varigt stabilt underlag så er det imidlertid vores opfattelse, at tanken ikke burde kunne væltes af uvedkommende, i hvert fald ikke på en sådan måde, at der ikke efterfølgende vil være spor efter hærværket. Kommunes tilsyn har ikke påvist hærværk, og vi må formode, at kommunen ville have gjort os opmærksom på forhold, der kunne indikere hærværk, da de er klar over, at Topdanmark afviser forsikringsdækning netop under henvisning til, at tanken var opstillet ulovligt og at dette er årsag til uheldet.

Vi finder iøvrigt anledning til at fremhæve, at det af jordforureningslovens § 49 stk.2, nr. 2 fremgår, at der ikke stilles krav om, at der er årsagsforbindelse mellem en jordforurening og en konkret uoverensstemmelse med olietankbekendtgørelsens forskrifter, førend vi er udenfor forsikringspligtens område.

Klager var i ond tro med hensyn til anlæggets lovlighed
Klagers advokat anfører overfor Ankenævnet, at klager ikke burde vide, at anlægget ikke var opstillet i overensstemmelse med reglerne i olietankbekendtgørelsen.

Vi har noteret os, at afdøde [sikrede] selv har opstillet tanken. Han har derfor haft en særlig forpligtelse til at sikre sig, at tanken var opstillet korrekt.

Der er intet oplyst om, at klager har gjort sig nogen undersøgelser med hensyn til hvorledes opstillingen af tanken bør foretages for at sikre et stabilt varigt underlag, således som foreskrevet i olietankbekendtgørelsen.

Efter selskabets opfattelse burde det have stået nu afdøde klart, at jorden under gasbetonstenen kunne blive opfugtet på en sådan måde, at det ikke kunne bære en fuld tank, og at der derfor ville være risiko for, at tanken kunne vælte.

Klager havde kendskab til de faktiske forhold, og selskabet finder derfor ikke, at klager har været i god tro med hensyn til tankanlæggets lovlighed.

Olieforureningsforsikringen dækker ikke kommunens påbud
Som det fremgår af det ovenfor anførte, er det selskabets opfattelse, at opstillingen af tanken ikke var i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsen § 39, ligesom det er selskabets opfattelse, at klager ikke var i den fornødne gode tro med hensyn til anlæggets lovlighed.

Vi finder det i øvrigt sandsynliggjort, at tankens væltning skyldes ovennævnte forhold.

På den baggrund må vi afvise at udbetale erstatning i sagen."

5. 83.779

Med henvisning til selskabets bemærkninger har klagerens advokat i brev af 20/2 2013 til nævnet bl.a. påpeget:

"Jeg noterer mig, at der er enighed om, at selskabet har truffet afgørelse i sagen uden besigtigelse. Dette stemmer med terminologien i selskabets skrivelse af 7. februar, hvoraf fremgår, at (citat) 'at jorden formentlig er blevet opfugtet og blød i forbindelse med regnen og ude af stand til at bære tank med indhold'.

Videre anføres vedrørende afdødes onde tro, at (citat) 'Der er intet oplyst om, at klager har gjort sig nogen undersøgelser med hensyn til, hvorledes opstillingen af tanken bør foretages'.

Hertil bemærkes, at det er selskabets bevisbyrde, at skaden henhører under en af dækningsundtagelserne. Hvis det er korrekt, at der ikke foreligger oplysninger, skal selskabet således dække skaden.

Efter sagens indbringelse for Nævnet er der fremkommet yderligere oplysninger om skadens årsag og omfang. Jeg vedlægger rapport fra Dansk Miljørådgivning A/S af 5. februar 2013, hvoraf blandt andet fremgår

- at forureningen er mere omfattende end hidtil antaget,
- at den senest konstaterede forurening er påvist i områder, hvor rørføring til tanken er placeret,
- at jordprøverne, udtaget under bygningen, viser 'nedbrudt olie' i modsætning til jordprøverne fra haven, og
- at det ikke kan afvises, at den senest konstaterede forurening har en anden årsag end den væltede olietank.

Jeg skal på baggrund af det nu fremkomne gøre gældende, at skaden udover dækning på olietankforsikringen tillige skal dækkes på ejendomsforsikringen (etableret i selskabet under policenummer …29), idet jeg bemærker, at der er etableret rørskadeforsikring på ejendommen inklusiv dækning for stikledninger

Jeg skal tillige bemærke at skaden på baggrund af det nu oplyste om mulige skadesårsager må anses for pludselig, jfr. herved U.2012.3048H."

Hertil har selskabet i brev af 18/3 2013 til nævnet bl.a. oplyst:

"Advokat … gør gældende, at Topdanmark ikke har løftet bevisbyrden for, at skaden henhører under dækningsundtagelsen 'stammer fra installationer, som sikrede vidste eller burde vide ikke opfylder offentlige forskrifter herom, indeholdt i olietankbekendtgørelsen.' Det er vi ikke enige med advokaten i. Vi tillader os igen at henvise til kommunens tilsynsnotat specielt vedlagte fotos, som efter vores opfattelse klart dokumenterer, at tankens underlag hverken var varigt eller stabilt, og at dette var umiddelbart synligt.

I henhold til Olietankbekendtgørelsens § 39 (tidligere § 37) skal ejer og bruger af tanken sikre, at 'anlægget står på et varigt stabilt underlag'.

Afdøde [sikrede] havde selv opstillet tanken, og var således fuldt ud klar over, hvorledes underlaget var opbygget. Efter selskabets opfattelse burde han have indset risikoen for, at jorden kunne blive optugtet således at den ikke kunne bære vægten af tanken. Vi finder derfor,

at vi har løftet bevisbyrden for, at skaden henføres under undtagelsesbestemmelsen, og vi fastholder derfor afvisningen af at dække skaden under olieforureningsforsikringen.

Efter sagens indbringelse for Ankenævnet er der fremkommet yderligere oplysninger om skadens årsag, idet der er konstateret olieforurening under bygningen, som muligvis ikke stammer fra den væltede tank men fx fra en utæt rørføring.

Advokaten gør i den forbindelse gældende, at denne 'nye' forurening skal dækkes såvel over olieforureningsforsikringen som over ejendomsforsikringen, som er etableret i Topdanmark inkl. stikledningsforsikring.

Vi har ingen bemærkninger til, at teorien om en anden kilde til forureningen afklares ved trykprøvning og/eller fritgravning af føderøret. Hvis det viser sig, at der er en utæthed i rørføringen hører vi gerne nærmere.

Hvis der er tale om en utæt rørføring som årsag til forureningen under bygningen, vil der være tale om en ny sag i relation til olieforureningsforsikringen. Såfremt myndighederne udsteder påbud også i relation til denne forurening, vil vi tage stilling til dækning, når vi modtager påbuddet. På nuværende tidspunkt og på det foreliggende grundlag kan vi imidlertid ikke tage stilling til, hvorvidt der vil være dækning over olieforureningsforsikringen for denne forurening.

For så vidt angår ejendomsforsikringen kan jeg bekræfte, at denne er etableret i Topdanmark på vilkår for Landbrug, 6331-2 og at der er dækning for rørskader for så vidt angår boligdelen. For så vidt angår dækning i relation til forureningen kan jeg imidlertid oplyse, at forsikringen decideret undtager 'tab i anledning af påbud i henhold til Lov om forurenet jord', jf. vedlaget kopi af police side 5.

For god ordens skyld gør vi opmærksom på, at den af advokaten nævnte dom om pludselighedsbegrebet ikke finder anvendelse på denne sag, da forsikringsvilkårene her decideret indeholder en definition af pludselighedsbegrebet, som er forskellig fra de i dommen refererede vilkår.

På det foreliggende grundlag fastholder vi således afvisningen af at yde dækning af forureningsskaden såvel i relation til olieforureningsforsikringen som i relation til ejendomsforsikringen."

Det fremgår af kommunens brev af 17/12 2012 til boet efter afdøde sikrede, at kommunen efter en varslingsperiode har til hensigt at tage stilling til, om der skal meddeles påbud om oprensning.

Nævnet har gennemset sagens bilag herunder rapporten af 5/2 2013 samt fotos. Det fremgår af et foto, at terrazzopladen ligger på to lecablokke, og at opbygningen er placeret op ad en gavl til et hus i det fri.

Af forsikringsbetingelserne for olieforureningsforsikring fremgår bl.a.:

"**2. Hvem er sikret**

7. 83.779

Ejere af olietanke med et rumindhold under 6.000 liter, til hvilke der af Olieselskabet direkte eller gennem mellemhandlere leveres fyringsolie, og hvor 50 % eller mere af det areal, der opvarmes med olie fra den pågældende olietank, anvendes til beboelse. Ejeren kaldes i det følgende 'Sikrede'.

…

4. Hvornår dækker forsikringen ikke

Forsikringen dækker ikke,

- når forureningen skyldes Sikredes forsætlige handlinger,
- når forureningen stammer fra installationer, som Sikrede vidste eller burde vide ikke opfylder offentlige forskrifter herom, indeholdt i olietankbekendtgørelsen"

Af policen for landboforsikringen fremgår bl.a.:

"**Vedrørende forureningsdækningen:**
Forsikringen dækker ikke tab i anledning af påbud i henhold til Lov om forurenet jord."

Af udskrift fra Miljøstyrelsens hjemmeside fremgår bl.a.:

"**FAQ Miljøregler for olietanke**

…

Hvad skal man forstå ved 'varigt stabilt underlag'?
Det er et underlag der ikke ændrer stabilitet. Hovedsagen er at tanken står stabilt og bliver ved med det. I praksis kan underlaget være alt fra jord til eksempelvis stabilgrus, fliser, asfalt eller beton. Det er vigtigt at sikre at underlaget ikke bliver 'vasket væk' af f.eks. regnvand. Der er set sager hvor tanke er væltet pga. underminering. Ejer eller bruger har iøvrigt som et led i vedligeholdelsen pligt til at sikre at tanken fortsat står på et varigt stabilt underlag."

Af olietankbekendtgørelsens § 39 fremgår bl.a.:

"**§ 39.** Ejeren og brugeren af et anlæg skal sikre, at anlægget er i en sådan vedligeholdelsesstand, at der ikke foreligger en åbenbar, nærliggende risiko for, at der kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand, herunder må der ikke forefindes væsentlige synlige tæringer af tank, rørsystem eller understøtningen af overjordiske tanke.
Stk 2. Ejeren og brugeren af et overjordisk anlæg skal sikre, at anlægget står på et varigt stabilt underlag."

Af lovforarbejderne til jordforureningslovens § 49 fremgår bl.a.:

"For så vidt angår installationer på ejendommen må tankejeren gøre en indsats for at orientere sig om de faktiske forhold i forhold til tanken og sikre sig, at installationerne er lovlige, ligesom installationer løbende må vedligeholdes, så de opfylder de myndighedskrav, der er fastsat i olietankbekendtgørelsen.

…

Af en ejer af en overjordisk tank kan det ligeledes forventes, at denne kontrollerer, at tanken ikke er placeret direkte på jordoverfladen, og såfremt dette er tilfældet sørger for, at placeringen ændres.

Har en tankejer gjort det, der med rimelighed kan forventes af ham, for at opnå en viden og dermed bringe sig i god tro om de faktiske forhold omkring tanken, skal der være forsikringsdækning, uanset det senere måtte vise sig, at de faktiske forhold forholder sig anderledes."

8. 83.779

Nævnet udtaler:
Nævnet finder at kunne lægge til grund, at tanken er opstillet i 2007, og at dette skete på en terrazzoplade, der ligger på lecablokke som angivet på foto fremlagt som bilag. Det ses ligeledes, at placeringen er op ad gavlen på en ældre bygning, hvor der ikke umiddelbart er grund til at antage, at der vil ske sætninger i jorden. Terrænforholdene ses heller ikke at bevirke, at nedbør vil kunne foretage afvaskning i jorden langs gavlen.

Henset til, at tanken har haft sin placering på stedet siden 2007 uden at have givet anledning til problemer, finder nævnet, at selskabet ikke blot kan konkludere, at når tanken er væltet, må dette skyldes, at denne ikke har stået på et stabilt og varigt underlag. Efter nævnets opfattelse har selskabet således ikke alene herved løftet sin bevisbyrde for, at afdøde havde tilsidesat sikkerhedsforskriften udmøntet i jordforureningslovens § 49, stk. 2, nr. 2, ved uagtsomhed.

Herefter og efter det i sagen i øvrigt oplyste finder nævnet, at selskabet har været uberettiget til at afvise skaden.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Selskabet, Topdanmark Forsikring A/S, skal - i tilfælde af kommunalt påbud om oprensning - yde forsikringsdækning for den anmeldte olieforurening.

Poul Sørensen